

Kontrollavdelningen
Jordbrukskemiska enheten

Pvm/Datum/Date
29.12.2010

Dnro/Dnr/ DNo
8441/0405/2010

KONTROLL AV FODERVÄRDEN I FODERBLANDNINGAR FÖR NÖTBOSKAP

Vid Livsmedelssäkerhetsverket Eviras fodersektion räknade man hösten 2009 på basis av informationen i varudeklarationerna ut halterna energi och protein som tas upp av tunntarmen (AAT) i 156 foderblandningar för nötkreatur. I kalkylen ingick A-Rehu Oy:s, Hankkija Maatalous Oy:s, Kinnusen Mylly Oy:s, Melica Finland Oy:s, Oy Feedex Ab:s och Rehuraisio Oy:s produkter samt ett fåtal andra enskilda aktörers produkter. Varudeklarationerna för de foder som ingick i kalkylen hade inkommit till Evira i samband med antingen gårdsövervakning av tvärvillkoren eller foderprov för övervakning av tillverkningen. Hösten 2010 fortsatte uträkningen av energi- och AAT-värden i foder för nötboskap utgående från de varudeklarationer som våren och sommaren 2010 inkommit i samband med foderprov för övervakning av tillverkningen. I höstens kalkyl ingick inte foderblandningar som tillverkats efter 1.9.2010. Den andra kalkylen baserade sig på ett knapphändigare material än den första och innefattade varudeklarationerna för 88 produkter.

Som energi- och proteinvärden i foderråvaror får uppges endast sådana energi- och proteinvärden som Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (MTT) har publicerat, eller värden som räknats ut i enlighet med de beräkningsgrunder som publicerats av MTT (JSMb 40/1999). Foderblandningarnas energi- och AAT-värden utgörs av summorna av värdena för de foderämnen som ingår i dem. Foderföretagaren är inte skyldig att meddela Evira ifall andra än fodertabellvärden används för foderämnen i foderblandningar (JSMf 712/2008). Som grund för Eviras kalkyl användes MTT:s publikation Rehutaulukot ja rehusuositukset (Fodertabeller och utfodringsrekommendationer) från år 2006, eftersom andra uppgifter inte fanns att tillgå. För foderämnena användes de energi- och AAT-värden som angetts i tabellen. De energi- och AAT-värden som räknats ut på basis av uppgifterna i varudeklarationerna jämfördes med varudeklarationernas värden, varefter man räknade ut skillnaderna. Till de foderföretagare i vars varudeklarationer det ingick energi- och AAT-värden som i flera fall överskred den tillåtna gränsen (energi 2 % och AAT 3 %), skickades efter den första kalkyleringsomgången en förfrågan om utredning i november 2009. Förfrågan om utredning kunde också gälla andra otydligheter i varudeklarationerna, t.ex. att foderämnena eller komponenter som inte förekommer i fodertabellen hade använts i foderblandningar eller att namnet på det foderämne som använts var inexakt, exempelvis rybskross/rybskaka. Alla förfrågningar besvarades. Vid det fodervärdesseminarium som ordnades i Vik i mars 2010 gick man igenom övervakningens syn på energi- och AAT-kontrollen i foder för nötboskap och presenterade huvuddragen i kalkyleringsresultaten.

På basis av kalkyleringen stämde de energi- och AAT-värden som Kinnusen Mylly Oy och Hankkija Maatalous Oy uppgett för foder för nötboskap bäst överens med värdena som Eviras foderkontroll räknat ut. För de andra foderföretagarnas del var avvikelserna större. Den mest betydande orsaken till avvikelserna var antagligen att man för foderämnena i foderblandningen hade använt energi- och AAT-värden som avvek från tabellvärdena och som byggde på den kemiska sammansättningen.

I fortsättningen övervakar Livsmedelssäkerhetsverket Evira energi- och AAT-värden i foderblandningar för nötboskap på basis av slumpmässigt urval. Om en näringsidkare använder från fodertabellvärdena avvikande värden för foderämnena i en foderblandning, ska näringsidkaren föra bok över de uppgifter om näringsammansättning som fastställts för foderämnena och på begäran lämna uppgifterna till Evira så att övervakningen av fodervärden kan baseras på faktisk information.

Ytterligare upplysningar: Överinspektör Merja Manninen tfn 040 489 3412, merja.manninen@evira.fi